

Х ОПШТИНСКИ НАТПРЕВАР ПО МАТЕМАТИКА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ 2023

IV одделение

1. Дедото сега има 62 години, неговата ќерка има 36 години, внукот има 8 години, а внуката има 6 години. По колку години дедото ќе има толку години колку што ќе имаат заедно неговите ќерка, внук и внука?

Решение. Ќерката, внукот и внуката заедно сега имаат 50 години, односно 12 години помалку. За секоја наредна година бројот на годините на дедото ќе се зголемува за 1, а збирот на годините на останатите за 3, односно за 2 повеќе. За да ги достигнат годините на дедото треба да поминат $12 : 2 = 6$ години.

2. Секое квадратче во мрежата има страна со должина 1 cm. Определи ги периметарот и плоштината на фигурата.

Решение. Периметарот на фигурата може да биде пресметан на различни начини.

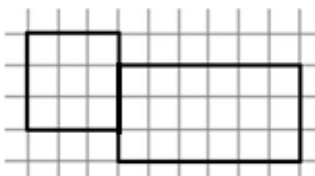
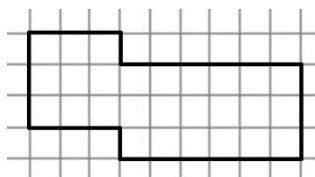
I начин. Периметарот на фигурата е збир на должините на сите страни. Бидејќи 4 страни имаат должина 3 cm, 2 страни имаат должина 6 cm и 2 страни имаат должина 1 cm, добиваме: $L = 4 \cdot 3 + 2 \cdot 6 + 2 \cdot 1 = 26$ cm.

II начин. На цртежот десно со исти бои се прикажани страните на дадената фигура кои се паралелно поместени и притоа е добиен правоаголник кој има еднаков периметар како и дадената фигура. Овој правоаголник има страни со должини 9 cm и 4 cm, па затоа $L = 2 \cdot 9 + 2 \cdot 4 = 26$ cm.

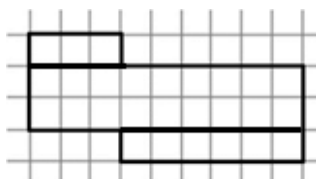
Плоштината на фигурата може да биде пресметувана на различни начини.

I начин. Фигурата е составена од 27 квадратчиња секое со плоштина 1 cm², па затоа нејзината плоштина е еднаква на $P = 27$ cm².

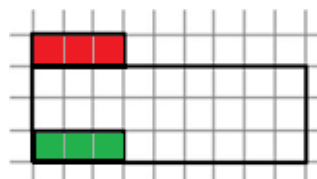
II начин. Фигурата е составена од квадрат со страна страна 3 cm и правоаголникот со страни 3 cm и 6 cm, па затоа нејзината плоштина е $P = 3 \cdot 3 + 3 \cdot 6 = 27$ cm².

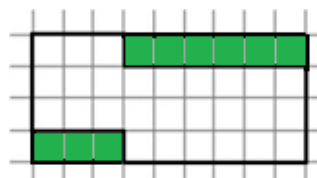
III начин. Фигурата е составена од правоаголник со страни 3 cm и 1 cm, правоаголник со страни 2 cm и 9 cm и правоаголник со страни 1 cm и 6 cm. Затоа нејзината плоштина е $P = 1 \cdot 3 + 2 \cdot 9 + 1 \cdot 6 = 27 \text{ cm}^2$

IV начин. Ако трите црвени квадратчиња на цртежот десно ги исечеме и ги поставиме на местото на зелените квадратчиња, добиваме дека плоштината на фигурата е еднаква на плоштината на правоаголникот со страни 3 cm и 9 cm, т.е. дека $P = 3 \cdot 9 = 27 \text{ cm}^2$.

V начин. Плоштината на фигурата можеме да ја пресметаме кога од плоштината на правоаголник со страни 4 cm и 9 cm ќе ги одземеме плоштината на правоаголникот со страни 1 cm и 6 cm и плоштината на правоаголникот со страни 1 cm и 3 cm. Затоа $P = 4 \cdot 9 - 1 \cdot 6 - 1 \cdot 3 = 27 \text{ cm}^2$.

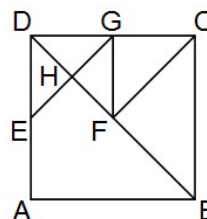

3. Запиши ги сите правилни дропки чиј броител е непарен едноцифрен број, а именителот е парен едноцифрен број.

Решение. Броителот може да биде 1, 3, 5 и 7. Не може да биде 9 бидејќи тогаш дропката нема да биде правилна. Сега, именителите се парни едноцифрени броеви кои се поголеми од броителите, па затоа бараните дропки се: $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{6}, \frac{1}{8}, \frac{3}{4}, \frac{3}{6}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{5}{8}, \frac{7}{8}$.

4. Запиши ги сите триаголници кои се прикажани на цртежот десно.

Решение. На цртежот се пријажани триаголниците:
 $\triangle ABD, \triangle BCD, \triangle BCF, \triangle CDF, \triangle CGF,$
 $\triangle GDF, \triangle GDE, \triangle FGH, \triangle GDH, \triangle DEH.$

V одделение

1. Одреди го аголот што го формираат стрелките на часовникот во 13 часот и 20 минути.

Решение. За 1 час големата стрелка поминува агол едаков 360° , а малата стрелка поминува агол еднаков на $360^\circ : 12 = 30^\circ$. Во 13 часот малата стрелка е точно на бројот 1, а големата стрелка е на бројот 12, т.е. аголот меѓу стрелките е еднаков на $360^\circ : 12 = 30^\circ$. До 13:20 големата стрелка ќе помине агол еднаков на $(360^\circ : 60) \cdot 20 = 120^\circ$, а малата стрелка ќе помине агол еднаков на $(30^\circ : 60) \cdot 20 = 10^\circ$. Бидејќи од 13:00 до 13:20 часот големата стрелка ја претекнува малата стрела, добиваме дека во 13:20 часот стрелките на часовникот ќе зафаќаат агол еднаков на $120^\circ - 30^\circ - 10^\circ = 80^\circ$.

2. За првенството во фудбал во едно училиште формирани се 10 екипи. Колку натпревари ќе се одиграат во текот на првенството ако секоја екипа со секоја друга екипа одигра четири натпревари?

Решение. *Прв начин.* Првата екипа со преостанатите 9 екипи ќе одигра $4 \cdot 9 = 36$ натпревари. Втората екипа со преостанатите 8 екипи ќе одигра $4 \cdot 8 = 32$ натпревари (натпреварите со првата екипа се веќе изброени). Третата екипа со преостанатите 7 екипи ќе одигра $4 \cdot 7 = 28$ натпревари (натпреварите со првите две екипи се веќе изброени) итн. Според тоа, на турнирот вкупно е се одиграат вкупно:

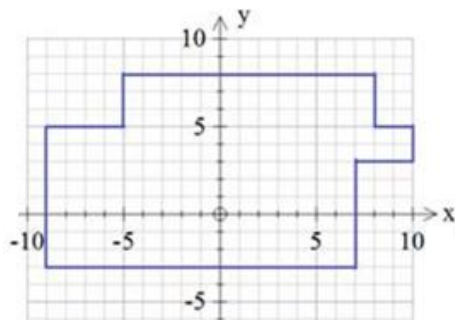
$$4 \cdot 9 + 4 \cdot 8 + 4 \cdot 7 + 4 \cdot 6 + 4 \cdot 5 + 4 \cdot 4 + 4 \cdot 3 + 4 \cdot 2 + 4 \cdot 1 = \\ = 4 \cdot (9 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1) = 4 \cdot 45 = 180$$

натпревари.

Втор начин. Секоја екипа со преостанатите екипи ќе одигра по $4 \cdot 9$ натпревари. Значи, за десетте екипи добиваме $4 \cdot 9 \cdot 10$ натпревари, при што секој натпревар е броен двапат. Имено, за екипите X и Y , натпреварите прво ги броиме кога ги пребројуваме натпреварите кои ги одиграла екипата X , а потоа ги броиме кога броиме натпреварите кои ги одиграла екипата Y .

Значи, на турнирот вкупно се одиграни $4 \cdot 9 \cdot 10 : 2 = 180$ натпревари.

3. Пресметај ги плоштината и периметарот на фигурата дадена во координатниот систем. Секое квадратче во мрежата има должина на страна 1 *cm*.

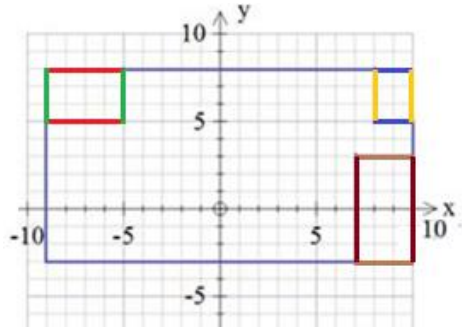

Решение. Периметарот може да се пресмета на повеќе различни начини.

I начин. Периметарот е збир на должините на страните, од каде добиваме

$$L = 16 + 6 + 3 + 2 + 2 + 3 + 13 + 3 + 4 + 8 = 60 \text{ cm}.$$

II начин. На цртежот десно со иста боја се означени отсечките кои имаат еднакви должини. Според тоа, периметарот на дадената фигура е еднаков на периметарот на правоаголникот со страни со должини 19 cm и 11 cm . Значи, периметарот на фигурата е $L = 2 \cdot (19 + 11) = 60 \text{ cm}$.

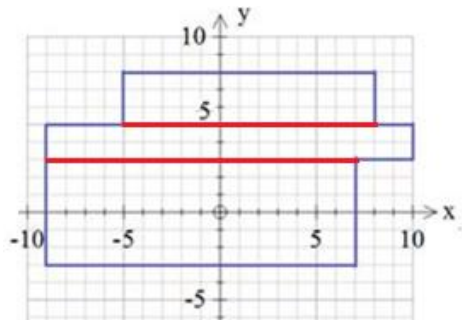

Плоштината може да се пресмета на повеќе различни начини.

I начин. Со пребројување на квадратчињата во нејзината внатрешност, при што добиваме $P = 173 \text{ cm}^2$.

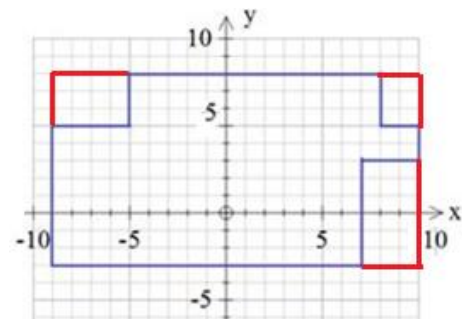
II начин. Со поделба на фигурата на правоаголници и собирање на плоштините на правоаголниците од кои е составена фигурата. Една таква поделба е прикажана на цртежот десно и притоа добиваме:

$$\begin{aligned} P &= 3 \cdot 13 + 2 \cdot 19 + 6 \cdot 16 \\ &= 39 + 38 + 96 = 173 \text{ cm}^2. \end{aligned}$$

III начин. Од плоштината на правоаголникот добиен во вториот начин за пресметување на периметарот ги одземаме плоштините на трите мали правоаголници и добиваме

$$\begin{aligned} P &= 19 \cdot 11 - 3 \cdot 4 - 2 \cdot 3 - 6 \cdot 3 \\ &= 209 - 12 - 6 - 18 = 173 \text{ cm}^2. \end{aligned}$$

4. Збирот на два природни броја е 424. Ако првиот број се зголеми четири пати, а вториот се намали за 4, тогаш тие два новодобиеени броеви ќе бидат еднакви меѓу себе. Кои се тие броеви?

Решение. *Прв начин.* Нека првиот број е a . Тогаш вториот број е $424 - a$. Од условот на задачата следува равенката $4a = 424 - a - 4$. Решението на последната равенка е $a = 84$. Значи, првиот број е 84, а вториот број е $424 - 84 = 340$.

Втор начин. Нека првиот број е a . Од условот на задачата заклучуваме дека кога првиот број ќе се зголеми четири пати, тој е за 4 помал од вториот број. Значи, вториот број е $4a + 4$. Според тоа, $a + 4a + 4 = 424$. Решението на последната равенка е $a = 84$. Значи, првиот број е 84, а вториот број е $424 - 84 = 340$.

VI одделение

1. Определи ги должините на страните на рамнокрак триаголник со периметар 168 cm ако должината на основата е три пати помала од должината на кракот.

Решение. Нека должината на основата е a . Тогаш должината на кракот е $3a$, па затоа $a + 2 \cdot 3a = 168$, од каде следува $a = 24 \text{ cm}$ и $3a = 72 \text{ cm}$.

2. Одреди го помалиот агол кој го зафаќаат стрелките на часовникот во 13 часоот и 30 минути.

Решение. Во 13:30 малата стрелка е точно на половината меѓу броевите 1 и 2, а големата е на бројот 6. Бидејќи аголот соодветен на лакот меѓу два последователни броја е еднаков на $360^\circ : 12 = 30^\circ$, заклучуваме дека бараниот агол е еднаков на $30^\circ \cdot (6 - 1,5) = 30^\circ \cdot 4,5 = 135^\circ$.

3. Ако Матео купи 11 тетратки со парите што ги има, ќе му преостанат 140 денари, а за да купи 15 тетратки му се потребни уште 100 денари. Колку денари имал Матео?

Решение. *Прв начин.* Збирот на парите кои му преостануваат при првото купување и парите кои му недостасуваат при второто купување е еднаков на вредноста на $15 - 11 = 4$ тетратки. Значи, една тетратка чини $(140 + 100) : 4 = 60$ денари. Според тоа, Матео имал $11 \cdot 60 + 140 = 800$ денари.

Втор начин. Нека една тетратка чини x денари. Од условот на задачата имаме $11x + 130 = 15x - 100$. Решението на оваа равенка е $x = 60$. Според тоа, Матео имал $11 \cdot 60 + 140 = 800$ денари.

4. За подготовка на 25 мафини по својот рецепт, на тетка Маре ѝ се потребни 1 чаша какао, 2 чаши масло, 3 чаши шеќер и 4 чаши брашно. Колку најмногу мафини може да подготви тетка Маре по тој рецепт, ако има 13 чаши какао, 14 чаши масло, 15 чаши шеќер и 16 чаши брашно?

Решение. Во 13 чаши какао тетка Маре има 13 пати повеќе какао од какаото потребно за нејзиниот рецепт, потоа има 7 пати повеќе масло од рецептот, 5 пати повеќе шеќер и 4 пати повеќе брашно. Бидејќи брашно има најмалку, таа може да направи најмногу $4 \cdot 25 = 100$ мафини.

VII одделение

1. Определи ги природните броеви n за кои вредноста на изразот $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{n}$ е природен број.

Решение. Имаме, $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{n} = \frac{19}{20} + \frac{1}{n}$. Сега, бидејќи $\frac{19}{20} < 1$, $\frac{1}{n} \leq 1$, добиваме $\frac{19}{20} + \frac{1}{n} < 2$, па затоа $\frac{19}{20} + \frac{1}{n} = 1$. Решението на последната равенка е $n = 20$.

2. Колку најмалку треба да биде ширината на еден автопат за да може паралелно да се движат три автомобили, ако секој од тие автомобили има ширина од $2,75 \text{ m}$, а страничното растојание меѓу автомобилите да биде најмалку по $0,75 \text{ m}$ и оддалеченоста од страните на автопатот да е најмалку по $0,5 \text{ m}$?

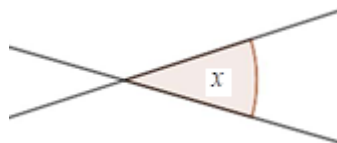
Решение. Меѓу трите автомобили има две растојанија од по $0,75 \text{ m}$. Понатаму, имаме две растојанија од по $0,5 \text{ m}$. Значи, автопатот треба да биде широк $3 \cdot 2,75 + 2 \cdot 0,75 + 2 \cdot 0,5 = 8,25 + 1,5 + 1 = 10,75 \text{ m}$.

3. Збирот на три од четирите агли кои се формираат при пресекот на две дадени прави е еднаков на 332° . Определи ја големината на секој од тие четири агли.

Решение. Четвртиот агол е еднаков на $360^\circ - 332^\circ = 28^\circ$. Според тоа, острите агли се $x = 28^\circ$, а тапите агли се

$$180^\circ - x = 180^\circ - 28^\circ = 152^\circ.$$

Конечно, бараните агли се $28^\circ, 152^\circ, 28^\circ, 152^\circ$.

4. Во спортска продавница патиките се продавале за 900 ден. поефтино од тренерката. На акција патиките биле намалени за 10%, а тренерката за 5%. Габи купила патики и тренерка на намаление и за нив платила вкупно 5480 ден. Колку чинеле патиките, а колку тренерката пред намалувањето?

Решение. Нека пред намалувањето цената на патиките била a . Тогаш цената на тренерката била $a + 900$. По намалувањето цените на патиките и тренерката биле $0,9a$ и $0,95(a + 900)$. Оттука следува равенката

$$0,9a + 0,95(a + 900) = 5480,$$

чии решение е $a = 2500$. Значи, цената на патиките била 2500, а на тренерката 3400 денари.

Забелешка. Задачата е наполно идентична со задачата број 4 за VII одделение дадена на општинскиот напревар во 2020 година.

VIII одделение

1. Во триаголникот ABC важи $\angle ACB = 60^\circ$. Симетралата на страната AC ја сече страната AB во точка D таква што $\angle ACD$ е двапати поголем од $\angle DCB$. Определди ги аглиите на триаголникот ABC .

Решение. Имаме

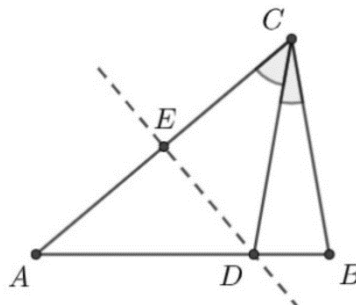
$$\begin{aligned} \angle ACD + \angle DCB &= \angle ACB = 60^\circ \text{ и} \\ \angle ACD &= 2\angle DCB, \end{aligned}$$

па затоа $3\angle DCB = 60^\circ$, т.е. $\angle DCB = 20^\circ$.

Според тоа, $\angle ACD = 2 \cdot 20^\circ = 40^\circ$. Понатаму, триаголникот ACD е рамнокрак, па затоа $\angle BAC = \angle DAC = \angle ACD = 40^\circ$.

Конечно, од триаголникот ABC добиваме

$$\angle ABC = 180^\circ - 60^\circ - 40^\circ = 80^\circ.$$

2. Во една кутија со чоколади $\frac{1}{5}$ од вкупниот број на чоколади се само со бадем, 30% се само со брусница и 20% се само со кикиритки. Колку вкупно чоколади има во кутијата, ако девет од чоколадите во кутијата се само со лешник и нема други чоколади во кутијата?

Решение. *Прв начин.* Од условот следува дека 20% во купниот број чоколади се само со бадем. Значи, $100 - 20 - 30 - 20 = 30\%$ од чоколадите

се само со лешник. Но, во кутијата има 9 чоколади само со лешник, па затоа вкупниот број чоколади во кутијата е еднаков на $9 \cdot \frac{100}{30} = 30$.

Втор начин. Нека x е вкупниот број чоколади во кутијата. Тогаш, од условот на задачата следува $\frac{1}{5}x + \frac{30}{100}x + \frac{20}{100}x + 9 = x$. Решението на последната равенка е $x = 30$, што значи дека во кутијата вкупно имало 30 чоколади.

3. Должините на рабовите на еден квадрат изразени во сантиметри се различни природни броеви. Волуменот на квадратот е еднаков на 70 cm^3 . Определи ја најголемата можна плоштина на тој квадрат.

Решение. Бидејќи $70 = 2 \cdot 5 \cdot 7$ рабовите на квадратот изразени во сантиметри може да бидат или 2, 5, 7 или 1, 10, 7 или 1, 5, 14 или 1, 2, 35. Плоштините на овие квадрати се:

$$2 \cdot (2 \cdot 5 + 2 \cdot 7 + 5 \cdot 7) = 118 \text{ cm}^2,$$

$$2 \cdot (1 \cdot 10 + 1 \cdot 7 + 10 \cdot 7) = 174 \text{ cm}^2,$$

$$2 \cdot (1 \cdot 5 + 1 \cdot 14 + 5 \cdot 14) = 174 \text{ cm}^2,$$

$$2 \cdot (1 \cdot 2 + 1 \cdot 35 + 2 \cdot 35) = 214 \text{ cm}^2.$$

Значи, квадратот со најголема плоштина има рабови 1, 2, 35 и неговата плоштина е 214 cm^2 .

4. Во две одделенија имало 40 ученици. Минатата година поголем број од нив покажале одличен успех, додека во тековната учебна година, нивниот број значително се намалил. Дури и ако бројот на ученици кои во тековната година покажале одличен успех се зголеми за 5 ученици, тогаш тој број сепак ќе биде дури 3 пати помал од половината од бројот на ученици кои имале одличен успех во минатата година. Определи го бројот на ученици со одличен успех во тековната и минатата година, ако нивниот вкупен број изнесува 37. Колку ученици не покажале одличен успех во тековната година?

Решение. Нека x е бројот на учениците со одличен успех во минатата година и y е бројот на ученици со одличен успех во тековната година. Од условот на задачата, ако бројот на ученици кои во тековната година покажале одличен успех се зголеми за 5 ученици, тогаш тој број сепак ќе биде дури 3 пати помал од половината од бројот на ученици кои имале

одличен успех во минатата година, имаме дека $3(y+5) = \frac{x}{2}$. Вкупниот број на ученици со одличен успех во тековната и минатата година е 37, па затоа $x+y=37$. Според тоа го добиваме следниот систем од две равенки со две непознати

$$\begin{cases} 3(y+5) = \frac{x}{2} \\ x+y=37 \end{cases}$$

Решението на овој систем е $x=36, y=1$. Значи, бројот на ученици со одличен успех во минатата година е 36, а бројот на ученици со одличен успех во тековната година е 1. Според тоа, бројот на ученици кои не покажале одличен успех во тековната година е еднаков на $40-1=39$, односно 39 ученика.

IX одделение

1. Кој од следниве два броја е поголем: $\frac{10^{2023}+1}{10^{2022}+1}$ или $\frac{10^{2022}+1}{10^{2021}+1}$?

Решение. *Прв начин.* Имаме

$$\begin{aligned} (10^{2021}+1)(10^{2023}+1) &= 10^{4044} + 10^{2021} + 10^{2023} + 1 \\ &= 10^{4044} + 10^{2022} \left(10 + \frac{1}{10}\right) + 1 \\ &> (10^{2022})^2 + 2 \cdot 10^{2022} + 1 \\ &= (10^{2022} + 1)^2 \end{aligned}$$

па затоа $\frac{10^{2023}+1}{10^{2022}+1} > \frac{10^{2022}+1}{10^{2021}+1}$.

Втор начин. Да ставиме $a=10^{2021}$. Добиваме $10^{2022}=10 \cdot 10^{2021}=10a$ и $10^{2023}=10^2 \cdot 10^{2021}=100a$. Според тоа,

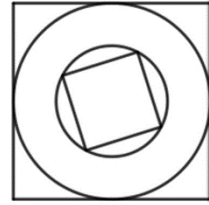
$$\frac{10^{2023}+1}{10^{2022}+1} = \frac{100a+1}{10a+1} \quad \text{и} \quad \frac{10^{2022}+1}{10^{2021}+1} = \frac{10a+1}{a+1}.$$

Значи,

$$\begin{aligned} \frac{10^{2023}+1}{10^{2022}+1} - \frac{10^{2022}+1}{10^{2021}+1} &= \frac{100a+1}{10a+1} - \frac{10a+1}{a+1} = \frac{(100a+1)(a+1) - (10a+1)^2}{(10a+1)(a+1)} \\ &= \frac{100a^2 + 100a + a + 1 - 100a^2 - 20a - 1}{(10a+1)(a+1)} = \frac{81a}{(10a+1)(a+1)} > 0 \end{aligned}$$

бидејќи $81a > 0, (10a+1)(a+1) > 0$. Затоа $\frac{10^{2023}+1}{10^{2022}+1} > \frac{10^{2022}+1}{10^{2021}+1}$.

2. Дадени се две концентрични кружници K_1 и K_2 со радиуси R и r ($R > r$). Околу поголемата кружница е опишан квадрат, а во помалата кружница е впишан квадрат како на цртежот десно. Односот од плоштините на кружниот прстен и квадратниот прстен (геометриската фигура меѓу двата квадрати) е $\frac{\pi}{10}$.

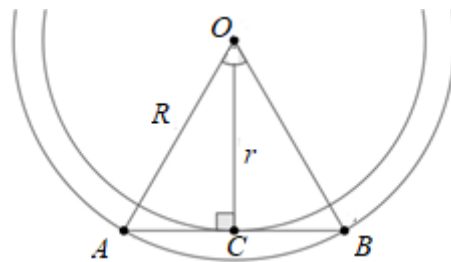

- а) Пресметај го односот од плоштините на помалиот и поголемиот круг.
 б) Докажи дека постои правилен многуаголник таков што K_1 е негова опишана, а K_2 е негова впишана кружница.

Решение. а) Јасно, опишаниот квадрат има должина на страна $2R$, а впишаниот квадрат има должина на страна $\sqrt{2}r$. Плоштината на кружниот прстен е $\pi R^2 - \pi r^2$, а плоштината на квадратниот прстен е $4R^2 - 2r^2$. Затоа, $\frac{\pi R^2 - \pi r^2}{4R^2 - 2r^2} = \frac{\pi}{10}$, од каде добиваме $r = \frac{R\sqrt{3}}{2}$. Односот од

плоштините на помалиот и поголемиот круг е: $\frac{P_{K_2}}{P_{K_1}} = \frac{\pi r^2}{\pi R^2} = \frac{(\frac{R\sqrt{3}}{2})^2}{R^2} = \frac{3}{4}$.

- б) При решавањето на делот од задачата под а) добиваме $r = \frac{R\sqrt{3}}{2}$. Тоа значи дека R и r се должина на страна и висина на рамностран триаголник, соодветно (цртеж десно). Според тоа, $\angle AOB = 60^\circ$, што значи дека $\angle AOB$ е централен агол на правилен шестаголник.

3. Вонземјаниот Грини почнал да се движи од $A(2022, 2021)$ во координатната рамнина, како што е опишано на цртежот десно: еден чекор лево, па два долу, па три лево, па четири долу, па пет лево итн. Точките во кои го менува правецот на движење се означени редоследно со A_1, A_2, A_3, \dots и во нив кратко се одмара. Ако Грини се одморил во точката $A_k(86, 41)$, кои се координатите на следната точка A_{k+1} за одмор?

Решение. Нека $k = 2m - 1, m \in \mathbb{N}$. Тогаш од A во A_{2m-1} се стигнува со движење $1 + 3 + \dots + (2m - 1)$ единици лево и $2 + 4 + \dots + (2m - 2)$ единици долу. Така го добиваме системот

$$\begin{cases} 86 = 2022 - (1 + 3 + \dots + (2m - 1)) \\ 41 = 2021 - (2 + 4 + \dots + (2m - 2)) \end{cases}$$

кој е еквивалентен на системот

$$\begin{cases} 1936 = 1 + 3 + \dots + (2m - 1) \\ 1980 = 0 + 2 + \dots + (2m - 2) \end{cases}$$

Ако од првата равенка ја одземеме втората равенка, добиваме $m = -44$ што не е можно бидејќи $m \in \mathbb{N}$.

Нека $k = 2m, m \in \mathbb{N}$. Тогаш од A во A_{2m} се стигнува со движење $1 + 3 + \dots + (2m - 1)$ единици лево и $2 + 4 + \dots + (2m - 2) + 2m$ единици долу. Така го добиваме системот

$$\begin{cases} 86 = 2022 - (1 + 3 + \dots + (2m - 1)) \\ 41 = 2021 - (2 + 4 + \dots + 2m) \end{cases}$$

кој е еквивалентен на системот

$$\begin{cases} 1936 = 1 + 3 + \dots + (2m - 1) \\ 1980 = 2 + 4 + \dots + 2m \end{cases}$$

Ако од првата равенка ја одземеме втората равенка, добиваме $m = 44$ и $k = 88$. Значи, Грини се одморил во A_{88} , а следната точка за одмор е 89 единици лево од неа, т.е. тоа е точката $A_{89}(86 - 89, 41) \equiv A_{89}(-3, 41)$.

4. Нека е даден правоаголен триаголник ABC со прав агол во темето C и нека $\angle BAC$ е поголем од $\angle CBA$. Висината h спуштена кон хипотенузата AB ја дели AB на две отсечки со должини 9 cm и 16 cm . Од темето A повлечена е права која минува низ средината на висината h и ја сече страната BC во точка E . Пресметај ја должината на отсечката AE .

Решение. Нека D е подножјето на висината h . Нека P и Q се средишни точки на висината h и страната BC соодветно. Според Евклидовата теорема имаме

$$h = \sqrt{AD \cdot DB} = 12\text{ cm}.$$

Според Питагоровата теорема имаме:

$$\overline{AC} = \sqrt{AD^2 + CD^2} = \sqrt{9^2 + 12^2} = 15\text{ cm},$$

$$\overline{BC} = \sqrt{BD^2 + CD^2} = \sqrt{16^2 + 12^2} = 20\text{ cm},$$

$$\overline{AP} = \sqrt{AD^2 + PD^2} = \sqrt{9^2 + 6^2} = 3\sqrt{13}\text{ cm}.$$

Отсечката PQ е средна линија во $\triangle BDC$, што значи дека $PQ \parallel BD$ и $\overline{PQ} = \frac{1}{2}\overline{BD} = 8\text{ cm}$. Понатаму, триаголниците ABE и PQE се слични, па затоа

$$\overline{AB} : \overline{PQ} = \overline{AE} : \overline{PE},$$

$$\overline{AB} : \overline{PQ} = (\overline{AP} + \overline{PE}) : \overline{PE},$$

$$25 : 8 = (3\sqrt{13} + \overline{PE}) : \overline{PE},$$

$$17\overline{PE} = 24\sqrt{13},$$

$$\overline{PE} = \frac{24}{17}\sqrt{13}.$$

$$\text{Конечно, } \overline{AE} = \overline{AP} + \overline{PE} = 3\sqrt{13} + \frac{24}{17}\sqrt{13} = \frac{75}{17}\sqrt{13}\text{ cm}.$$

